

Między książkami

WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W OPOLU

Jesteśmy otwarci na potrzeby czytelników

Rozmowa

Z Tadeuszem Chrobakiem, dyrektorem Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu

Koniec roku to czas podsumowań, weryfikacji planów. Co jako szef WBP uznaje pan za największy sukces 2018 r.?

Przed wszystkim to, że udało nam się pozyskać z puli ministerstwa kultury fundusze na nasze przedsięwzięcia. Zrealizowaliśmy wiele wniosków, m. in. dotyczących Kresów, wielokulturowości, aktywizacji kobiet, osób niepełnosprawnych. Staramy się zaspokajać potrzeby wszystkich mieszkańców Opolszczyzny, a że jesteśmy regionem wielokulturowym, to również na tym polu dbamy o to, by spełniać oczekiwania naszych czytelników.

To był także kolejny rok wspierania przez wojewódzką bibliotekę wszystkich bibliotek publicznych w regionie...

Nasze zadanie to szkolenie bibliotekarzy, pomaganie w promocji bibliotek, wspieranie wszechstronnej działalności. Bo trzeba pamiętać, że dziś biblioteka to nie tylko miejsce, gdzie się przychodzi, by wypożyczyć książkę. Biblioteki prowadzą szerszą, różnorodną działalność kulturalną, mającą na celu przede wszystkim promowanie literatury i czytelnictwa. Chcemy, żeby to był żywy organizm, żeby w bibliotece zawsze coś się działo. Or-

ganizujemy więc konkursy na najlepszą filię biblioteczną, po to, by aktywizować bibliotekarzy. Pomagamy w pisaniu wniosków o dotacje, organizujemy im spotkania, wystawy. W tym roku np. prowadziliśmy wspólnie z urzędem marszałkowskim projekt „Zaczytane Opolskie”, były spotkania z pisarzami, twórcami, ludźmi kultury. My pomagamy merytorycznie, natomiast finansowo biblioteki podlegają samorządom. I tu muszę powiedzieć, że dzięki zrozumieniu roli bibliotek, są one zadbane, nowoczesne. W tym roku wyremontowano i zmodernizowano biblioteki w Oleśnie, Namysłowie, w Brzegu.

WBP sama jest pod kuratelą wojewódzkiego samorządu. W tym roku wsparł was finansowo?

Z RPO dostaliśmy pieniądze na konserwację zbiorów zabytkowych i całą gospodarkę wodno-ściekową w zamku w Rogowie Opolskim. To jest zadanie rozpisane na 3 lata. Właśnie kończymy remont elewacji zamku. A jeśli chodzi o zbiory zabytkowe mówimy nie tylko o konserwacji, ale także o stwarzaniu większych możliwości korzystania z tych zbiorów. Poprzez ich digitalizację i umieszczanie w bibliotece cyfrowej. Jej rozwój to z jednej strony ochrona tych cennych, unikatowych zbiorów, z drugiej - ich większa dostępność. I to działa. Korzystają z nich nie tylko odbiorcy w Opolu, ale

Zaraz na początku roku zapraszamy na spotkanie z prof. Stanisławem Nicieją, autorem „Kresowej Atlantydy”.

Naszym marzeniem jest rozbudowa. Chcielibyśmy mieć magazyny z wolnym dostępem do zbiorów i salę spotkań

Tadeusz Chrobak

także w Polsce, Europie, właściwie na całym świecie.

A jakich planów w mijającym roku nie udało się bibliotece zrealizować?

Naszym marzeniem wciąż niespełnionym jest rozbudowa. Chcielibyśmy mieć magazyny z wolnym dostępem

do półek. Na razie się nie udało. Złożyliśmy wniosek o dotację do ogólnopolskiego programu, który przyznaje pieniądze z unijnej puli, ale niestety, zabrakło nam punktów. Nasz wniosek nie został przyjęty, ale drążymy temat. W przyszłym roku spróbujemy sięgnąć po pieniądze z programu norweskiego. Nam są potrzebne magazyny i dodatkowa powierzchnia na różnego rodzaju działalność kulturalną. Nie mamy sali, gdzie można by organizować spotkania. Dziś odbywają się one w czytelniku, a ona po pierwsze jest mała, po drugie na czas spotkania trzeba ją wyłączyć z użytku...

Czytelników wojewódzkiej biblioteki przybyło, ubyło?

Utrzymujemy stałą liczbę czytelników, tych zarejestrowanych. Jest ich ponad 10 tysięcy. Ale uczestniczących w różnego rodzaju wydarzeniach, imprezach, odwiedzających bibliotekę odnotowaliśmy znacznie więcej, bo ponad 150 tysięcy. Trzeba pamiętać, że dzisiaj zmieniła się trochę forma wypożyczeń. Książki można zamawiać bez wychodzenia z domu. Biblioteka musi tylko zadbać o to, by czytelnik znalazł to, czego szuka, czyli księgozbiór trzeba uzupełniać, kupować nowości, a na to też potrzebne są niemałe pieniądze. W 2018 roku udało się pozyskać na ten cel fundusze z dotacji celowej urzędu marszałkowskiego.

A właśnie - nowości. Rynek księgarski dziś oferuje wiele i na coś trzeba się zdecydować.

Staramy się odpowiadać na zapotrzebowanie naszych czytelników. Na naszej stronie jest zakładka propozycji zakupów. Korzystamy też z rankingu najbardziej pożytecznych, poszukiwanych tytułów. Jako biblioteka naukowa musimy zadbać też o taki księgozbiór, a on jest z reguły droższy. Co kupić, ile egzemplarzy - jest cały zespół ludzi, który nad tym pracuje.

Po bilansie mijającego roku, czas robić plany na kolejny. Jak ma WBP?

Chcemy więcej miejsca poświęcić naszym bardzo dobrym kontaktom z Czechami. Dzięki tej współpracy czasami możemy np. bezkosztowo zorganizować wystawy. Teraz myślimy o forum poświęconym naszym sąsiadom. To projekt pod nazwą „Koniec monarchii austro-węgierskiej”. Nasze zadanie to także promowanie opolskiego środowiska literackiego. Zaraz na początku roku zapraszamy na spotkanie z prof. Nicieją, autorem „Kresowej Atlantydy”. Kolejne plany zależą od tego, które z naszych wniosków zyskają akceptację i przełożą się na konkretne pieniądze.

Czego życzyć bibliotece na nowy rok?

Żeby były fundusze na działalność, a moim koleżankom i kolegom starczyło sił do realizacji naszych przedsięwzięć. ©©

Kresowe marzenia II RP

Spotkanie

Kresy to wbrew nazwie aż połowa odrodzonej w 1918 roku Rzeczypospolitej. Zniszczony I wojną światową i wojną polsko-bolszewicką kraj rozpoczyna wielką odbudowę. Także Kresów. Miało być tak jak na Zachodzie, tylko jeszcze piękniej. Wystartował program budowy domów dla urzędników państwowych. W Wilnie ruszyła nowa radiostacja. W Pińsku załśnił stał port marynarki wojennej, a dowódca kazał budować nowoczesne bezałogowce. Bracia Konopaccy postawili pod Grod-

nem wielką fabrykę sklejki, z której powstawały najlepsze polskie - i nie tylko - samoloty. W Janowej Dolinie na Wołyniu wśród ukraińskich wsi wyrosła przy kopalni bazyli w zorcowa osada robotnicza. A doktor Parymończyk w Zaleszczykach leczył tak dobrze, że miejscowi przemienili zapyziałą miejscowość w polską Riwierę... Historię zapomnianą, obraz Kresów nowoczesnych kreślą Agnieszka Rybak i Anna Smółka w książce „Wieża Eiffla nad Piną”. Na rozmowę z autorami książki WBP zaprasza 19 stycznia. ©©

Andrzej Pałosz – poeta

Wspomnienia przyjaciół

Wspomnienie zainspirowała nowa publikacja dr Beaty Świerczewskiej „O życiu i twórczości Andrzeja Pałosza”. Książka poświęcona wspaniałemu człowiekowi, poecie, publicyście, oddanemu obrońcy przyrody, miłośnikowi zwierząt i ludzi. Andrzeja Pałosza nie ma już wśród nas od siedmiu lat, ale jego poezja, ciągle aktualna, ciągle poruszająca, przypomina nam prawdy uniwersalne: czym jest miłość do człowieka, Boga, przyrody, ojczyzny. Książka dr Beaty Świerczewskiej

powstawała latami. Najpierw dzięki spotkaniom autorki z jej bohaterem, dzięki długim rozmowom prowadzonym w jego skromnym domu i wreszcie, po jego śmierci, dzięki otrzymanym od przyjaciół i rodziny materiałem faktograficznym: zdjęciom, dokumentom, wspomnieniom... W spotkaniu, które odbędzie się 15 stycznia - oprócz dr Beaty Świerczewskiej, udział wezmą: Harry Duda, Elżbieta Lisak-Duda, Lesław Janicki, Janusz Ireneusz Wójcik. Całość muzycznie dopełni Wojciech Idzik. ©©

Kresowa Atlantyda

12 tomów

Prof. Stanisław S. Nicieja to wybitny znawca dziejów Kresów Wschodnich, autor bestsellerów: „Cmentarz Łyczakowski we Lwowie”, „Panteon Orłąt Lwowskich”, „Twierdze kresowe Rzeczypospolitej”, „Kresowe trójmiasto. Truskawiec - Drohobycz - Borysław”. A przede wszystkim autor „Kresowej Atlantydy”, obejmującej dziś 12 tomów. To zachowanie historii kresowych miast i miasteczek, ocalenie pamięci oraz ikonografii tysięcy ludzi, którzy tworzyli nieistniejący już świat

kresowych sztetli, ukraińskich i białoruskich siół, ormiańskich skupisk oraz polskich miasteczek, dworów i pałaców. Na spotkanie z prof. Nicieją WBP zaprasza 9 stycznia. Będzie poświęcone ostatnim tomom „Kresowej Atlantydy” przedstawiającym m.in. historię Złoczowa, Zadwórze, Pińska i wsi rozłożonych w międzyrzeczu zasilanym wodami Piny, Prypeci czy Horynia oraz Zbaraża i legendy związanej z jego obroną w czasie rebelii kozackiej. Spotkaniu będzie towarzyszyć wystawa „Nie tylko Kresowa Atlantyda”. ©©

Lektury pod choinkę

Nowości z wypożyczalni

Fascynująca historia związku Marilyn Monroe i prezydenta Kennedy'ego, biografia Emilii Krakowskiej i tajemnice... owoców - to nasze propozycje do czytania podczas świątecznej sjsy.

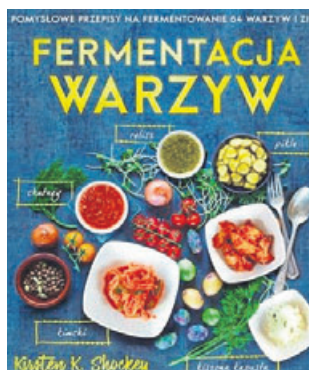
Historia wydaje się znana, a jednak nigdy nie została w całości opowiedziana. Związek najbardziej pożądanej gwiazdy Hollywood i najbardziej charyzmatycznego prezydenta Stanów Zjednoczonych trwał dziesięć lat, nim przekształcił się w love story pod ścisłym nadzorem mediów i organów państwowych. Nagrywani przez mafię, podsłuchiwanie przez KGB, śledzeni przez CIA kochankowie nigdy nie byli sami.

Opowieść François Forestiera - „Marilyn i JFK” - doskonale udokumentowana i świetnie napisana, ukazuje oryginalny i obłąkany portret odrażającej Ameryki, gdzie wielkie polityczne marionetki, gangsterzy i miliarderzy prowadzą ze sobą bezlitosną walkę.

„Emilia Krakowska. Aktorka” to spotkanie z jedną z najpopularniejszych aktorek

ostatniego półwiecza. Katarzyna Kaczorowska kreśli portret wybitnej polskiej aktorki, którą publiczność pokochała za Reymontowską Jagnę, Małinę z opowiadania Iwaszkiewicza, Marysię z „Wesela” i panią

Dułą Zapolskiej. Bohaterka książki opowiada czytelnikom o wielkiej miłości swojej matki, Anastazji, o przybranej siostrze, mężach, z którymi nie zawsze było jej po drodze i ukochanych córkach. Co jej się udało,

a czego do dzisiaj żałuje? Czy jest rola, o której wciąż marzy?

„Zadziwiające życie owoców” Jarosława Mołendy to książka o roli owoców w dziejach ludzi, a zarazem opracowanie, które podważa niektóre ustalenia historyczne. Skoro Amerykę odkryto w 1492 roku, to skąd półtora tysiąca lat wcześniej wzięły się liczne wizerunki ananasów w Italii? Autor rozprawia się nie tylko z faktami z tej „poważnej” historii świata, ale posiłkując się odkryciami archeologicznymi i cytując literaturę, wyjaśnia zawile losy owoców. Z tej książki dowiesz się więc między innymi: co jadają aniołowie, który owoc naprawdę skusił biblijną Ewę i czy na placu Pigalle istotnie są najlepsze kasztany.

A na koniec coś równie smacznego. Fermentacja to gorący trend kulinarny, który podbił podniebienia kulinarnych maniaków i odkrywców niecodziennych smaków. Pomocna będzie więc „Fermentacja warzyw. Pomysłowe przepisy na fermentowanie 64 warzyw i ziół” - zebrane i opisane przez Kirsten i Christopha Shockey'ów.

©©

KALENDARIUM NA STYCZEŃ

4, 11, 18, 25 STYCZNIA, GODZ. 16.15-17.00

Joga z Żanetą (Biblioteka Obcojęzyczna, ul. Końskiego 34). Prosimy zabrać maty. Biblioteka nie odpowiada za zmiany w terminach i godzinach spotkań.

GODZ. 9 STYCZNIA

„Nie tylko Kresowa Atlantyda” - wystawa zdjęć i plakatów ze spotkań autorskich z prof. S. S. Niciją (Galeria WuBePe, ul. Piastowska 20, „Galeria schody”, ul. Piastowska 18). Ekspozycja do 9 lutego.

9 STYCZNIA, GODZ. 17.00

„12 tomów niekończącej się historii - Kresowa Atlantyda”, spotkanie autorskie z prof. Stanisławem Sławomirem Niciją (czytelnia, ul. Piastowska 18).

10 STYCZNIA, GODZ. 17.00

„Opolskie - kultura od kulis”, spotkanie opolskich środowisk twórczych (Galeria WuBePe, ul. Piastowska 20). Współorganizator Stowarzyszenie Mój Duch Przyjazny, PSM I i II st.

12, 26 STYCZNIA, 9.15-10.15

Joga z Jigarem (Biblioteka Obcojęzyczna, ul. Końskiego 34). Prosimy zabrać maty. Biblioteka nie odpowiada za zmiany w terminach i godzinach spotkań.

15 STYCZNIA, GODZ. 17.00

Spotkanie poświęcone Andrzejowi Pałoszowi z udziałem dr Beaty Świerczewskiej, autorki książki „O życiu i twórczości Andrzeja Pałosza. Zarys monograficzny” oraz Harrego Dudy, Elżbiety Lisak-Dudy, Lesława Janickiego, Janusza Ireneusza Wójcika, Wojciecha Idzika (sala narad, pałacyk, ul. Piastowska 20).

16 STYCZNIA, GODZ. 17.00

Spotkanie Opolskich Genealogów (sala narad, pałacyk, ul. Piastowska 20).

17 STYCZNIA, GODZ. 16.30

Spotkanie z cyklu: Muzyka w Klubowym Fotelu - muzyka na ekranie: Godzina z Edytą Geppert - dokumentalny wywiad z artystką ilustrowany jej piosenkami z płyty The Best of Edyta Geppert (Biblioteka Muzyczna, Rynek 1).

19 STYCZNIA, GODZ. 15.00

Wieża Eiffla nad Piną. Kresowe marzenia II RP. Spotkanie z autorkami książki Agnieszka Rybak, Anną Smółką, poprowadzi Grzegorz Pielak (sala narad, pałacyk, ul. Piastowska 20).

23 STYCZNIA, GODZ. 13.00

Niemieckojęzyczny DKK z książką „Die lustigsten Beerdigungen der Welt” Ulf Nilsson, Eva Erikson (Biblioteka Austriacka, pl. Piłsudskiego 5).

26 STYCZNIA, 10.00-11.00

Nauka tańca hinduskiego z Devki (Biblioteka Obcojęzyczna, ul. Końskiego 34). Biblioteka nie odpowiada za zmiany w terminach i godzinach spotkań.

26 STYCZNIA, 11.00-17.00

Dzień Grania w RPG.OKF Fenix (pałacyk, ul. Piastowska 20).

31 STYCZNIA, GODZ. 16.30

Spotkanie z cyklu: Muzyka w Klubowym Fotelu - muzyka na ekranie: Stanisław Moniuszko - „Halka”, opera w czterech aktach. Chór i Orkiestra Opery Wrocławskiej pod dyr. Ewy Michnik. (Biblioteka Muzyczna, Rynek 1). Sejm RP ogłosił 2019 Rokiem Stanisława Moniuszki, w 200. rocznicę urodzin kompozytora.

Wszyscy „Jesteśmy” odbiorcami kultury. Podsumowanie projektu WBP

Projekt

W mijającym roku, dzięki dofinansowaniu z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, WBP realizowała projekt „Jesteśmy”.

Jego celem było poszerzenie dostępu do oferty kulturalnej o wysokiej wartości edukacyjnej i artystycznej, popularyzowanie dziedzictwa o znaczeniu narodowym, w tym najcenniejszych, zabytkowych zbiorów WBP. Projekt umożliwił również zdobywanie doświadczeń w kontakcie z kulturą osobom niepełnosprawnym.

Częścią „Jesteśmy” był cykl spotkań autorskich. W WBP gościł Jacek Dehnel, laureat m.in. Nagrody Fundacji im. Kościelskich i Paszportu „Polityki”. Z czytelnikami spotkała się również Magdalena Grzebałkowska, reporterka, autorka bestsellerów: „Książka Paradoks. Biografia Jana

Twardowskiego”, „Beksińscy. Portret podwójny” oraz „1945. Wojna i pokój”. W tym roku ukazała się efekt jej trzyletniej pracy - książka „Komedia”, biografia słynnego jazzmana, ale też historia obyczajowa jazzu w PRL-u.

Były też spotkania z podróżnikami. Rafał Fronia, jedna z najbardziej barwnych postaci himalaizmu w Polsce, wspomnienia z wypraw uzupełnił filmami nakręconymi w trakcie ostatniej polskiej wyprawy na K2.

Swoją podróż po Islandii śladem Daniela Vettera, Morawianina, członka Jednoty Braci Czeskich, opisał kolejny gość WBP - Piotr Milewski, autor książki „Islandia, albo najzimniejsze lato od pięćdziesięciu lat”. Spotkania z podróżnikami, którym przyświecała m.in. aktywizacja kulturalna osób niesłyszących, tłumaczone były na język migowy. Zadanie realizowano we współpracy ze Stowarzyszeniem Mój Duch Przyjazny, Polskim Związkiem Niewi-

domych Okręg Opolski, oddziałem opolskim Polskiego Związku Głuchych. Klamrą spinającą wspólne działania były wystawy. Na początku roku można było oglądać zbiorową wystawę prac uzdolnionych artystycznie członków i sympatyków Stowarzyszenia Mój Duch Przyjazny pt. „My ze strychu”.

Ostatnim, zamykającym projekt zadaniem jest - eksponowana do końca roku - wystawa fotograficzna osób niesłyszących, zorganizowana wspólnie z oddziałem opolskim Polskiego

Celem projektu było poszerzenie dostępu do oferty kulturalnej, m.in. osobom niepełnosprawnym oraz popularyzacja dziedzictwa narodowego

Związku Głuchych. W informacji o ekspozycji czytamy: „Nie słyszymy. Kulturowo przynależymy do mniejszości językowej. Jesteśmy głuchymi Polakami. Komunikujemy się w języku migowym, co oznacza, że obraz i przestrzeń jest dla nas tym, czym dla Państwa dźwięki. Do niedawna instytucja zwana biblioteką była nam obca, a to, co nieznanne budzi niepokój. Żyłismy we wzajemnym oddaleniu. Wydawało się, że wizualno - przestrzenny język migowy wraz z głuchą społecznością nie pasują i nigdy nie mogą się spotkać w przestrzeni, gdzie króluje słowo pisane i mówione. A jednak...” Biblioteka dziękuje za uczestnictwo w wydarzeniach. ©©

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury oraz ze środków Samorządu Województwa Opolskiego.

Plastycy, aktorzy, muzycy...

Spotkanie

Stowarzyszenie Mój Duch Przyjazny, działające od 2013 roku, poprzez kulturę i sztukę przybliża społeczeństwu twórczość osób zmagających się z chorobami psychicznymi. Integruje różne środowiska. Od kilku lat z tym stowarzyszeniem współpracuje Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu, organizując spotkania literackie, wystawy, koncerty.

Kolejnym efektem tej współpracy będzie wydarzenie zaplanowane na 10 stycznia o godz. 17.00 w Galerii WuBePe (ul. Pia-

stowska 20) - spotkanie artystów, aktorów, muzyków, poetów, czyli przedstawicieli środowiska artystycznego Opola pod hasłem „Opolskie - kultura od kulis”.

Tym spotkaniem Stowarzyszenie Mój Duch Przyjazny inauguruje kolejny rok działalności kulturalnej, łączącej wydarzenia z różnych dziedzin sztuki. Rozmowę poprowadzi Tomasz Zacharewicz. A muzycznie spotkanie uświetnią uczniowie Państwowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia w Opolu. Wstęp wolny dla wszystkich zainteresowanych. ©©